

Martin Perčič

Etična razsežnost medosebnih odnosov v luči personalistične etike Karola Wojtyły in Teologije telesa Janeza Pavla II. Doktorska disertacija. Mentor: Roman Globokar. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2023. 334 str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=154148&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Etična razsežnost medosebnih odnosov v luči personalistične etike Karola Wojtyły in Teologije telesa Janeza Pavla II.“, ki jo je pripravil kandidat Martin Perčič, je izvirno znanstvenoraziskovalno delo, v katerem je avtor ugotavljal vpliv personalistične misli z začetkov filozofskega raziskovanja Karola Wojtyły na njegovo kasnejšo teološko misel – zlasti teologijo telesa. Gre za dragoceno študijo virov katehez papeža Janeza Pavla II. o spolnosti in pomenu telesa v teologiji.

Kandidat je pri študiju virov uporabljal angleške prevode zgodnjih filozofskih spisov Karola Wojtyły in se ob tem temeljito poglobil v številne komentarje njegovih del. Pri svojem raziskovanju je vseskozi ohranjal fokus na povezavi med personalistično etiko, ki temelji na medsebojni odgovornosti, in teološkim pogledom na spolnost, ki jo najodličneje opredeljuje pojem darovanjske ljubezni. Kandidatu uspe pokazati, da je jedro teologije telesa prisotno že v zgodnjih filozofskih delih Karola Wojtyły. Njegovo raziskovanje na novo osvetljuje temeljne vire filozofske misli pri Wojtyli, pri čemer izpostavlja predvsem pomen spisov svetega Janeza od Križa. Kandidat opisuje, kako Wojtyła išče nove filozofske poti izven neosholastičnega pristopa in se pri tem naslanja tako na Kantovo pojmovanje človekovega dostojanstva kot tudi na fenomenološko metodo, ki se usmerja na celostno doživljanje človekovega bivanja. Avtor pokaže, kako Wojtyła na koncu oporo vendarle poišče v spisih Tomaža Akvinskega, ki pa jih interpretira na sodoben način. Wojtyłovo filozofsko misel avtor opredeljuje kot fenomenološki personalizem, ki klasično ontologijo združuje s sodobno fenomenološko metodo. Avtor ugotavlja, da Wojtyła v središče svoje etike postavlja ljubezen – ta kot etična norma zahteva nenehno potrjevanje dostojanstva osebe, sicer se odnos spremeni v koristoljubno izkoriščanje in popredmetenje drugega. Avtor v nalogi dokazuje, da se ta struktura etičnega razmišljanja odraža tudi v moralni teologiji papeža Janeza Pavla II. Jasno opozarja na kontinuiteto, pri čemer Janez Pavel II. v svoji teologiji filozofski koncept ljubezni nadgrajuje z darovanjsko ljubeznijo po vzoru Jezusa Kristusa. Avtor v svoji analizi izpostavlja, da je Janez Pavel II. ta teološki poudarek razvil na podlagi svojega zgodnjega raziskovanja spisov svetega Janeza od Križa.

Kot mentor želim pohvaliti kandidatovo prizadevnost, marljivost, vztrajnost, doslednost in odgovornost. Eden od pomembnih prispevkov njegovega dela so prevodi ključnih filozofskih misli Karola Wojtyły v slovenščino. Gre za zahtevna besedila, ki so v današnjem času še bolj aktualna kot ob svojem nastanku. Nalogo odlikuje aktualnost za današnji svet, saj že digitalno okolje samo spodbuja k razmišljanju o pomenu telesnosti. Prav tako svoje aktualnosti ni izgubila niti fenome-

nološka metoda. Kandidat ob koncu naloge izpostavlja sodobnost Wojtyłove antropologije in etike – morda bi lahko še bolj poudaril možnost aplikacije Wojtyłove misli pri soočanju s sodobnimi izzivi. Delo odraža, da se je avtor z mislijo Karola Wojtyły zelo poistovetil, zato je kritičnih ugovorov in vprašanj relativno malo. Je pa res, da je bil glavni fokus raziskovanja dokaz kontinuitete med personalistično etiko in teologijo telesa, kar je kandidatu nedvoumno uspelo.

Roman Globokar